

DECIZIE

13 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Oleg Sternioală

Judecătorii

Nicolae Craiu, Nina Vascan

Victor Burduh, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „DI & Trade”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „DI & Trade” împotriva Societății cu răspundere limitată „Aleinad” cu privire la încasarea datoriei, a penalității de întârziere și a dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Aleinad”, a fost casată hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central din 23 mai 2017 și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 17 octombrie 2016, SRL „DI & Trade” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Aleinad” cu privire la încasarea datoriei, a penalității de întârziere și a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 12 noiembrie 2013, între SRL „DI & Trade” și SRL „Aleinad” a fost încheiat contractul de livrare și instalare a utilajului nr. 271.

A menționat că, în temeiul acestui contract și a înțelegerii părților, a livrat și a instalat pârâtei utilaje pentru aerisire și încălzire, fapt confirmat prin actul de îndeplinire a lucrărilor și factura fiscală nr. BV 8301368, însă pârâta nu și-a executat integral obligația de plată, acumulând, astfel, o datorie în sumă totală de 5342,99 de dolari SUA.

A susținut că, conform pct. 2 din capitolul XII al contractului enunțat, părțile au stabilit că, în caz de nerespectare a termenilor de plată a serviciilor prestate și bunurilor livrate, cumpărătorul urmează să achite o penalitate în mărime de 0,1 % din suma datoriei neachitate pentru fiecare zi de întârziere. Astfel, pentru perioada 03 martie 2014 – 30 septembrie 2016, pârâta urmează să achite o penalitate în mărime de 961,20 dolari SUA, precum și dobânda de întârziere în mărime de 2808,43 de dolari SUA calculată conform art. 619 din Codul civil.

A relevat că, la 17 februarie 2015, a expediat în adresa pârâtei o reclamație, prin care a solicitat achitarea datoriei în termen de 5 zile calendaristice din

momentul recepționării, însă aceasta, fiind recepționată, a fost lăsată fără răspuns și executare.

Solicită încasarea din contul pârâtei a datoriei în sumă de 5342,99 de dolari SUA, a penalității de întârziere în sumă de 961,20 dolari SUA, a dobânzii de întârziere în sumă de 2808,43 de dolari SUA și a taxei de stat în mărime de 5401,03 lei.

Prin hotărârea Judecătoria Bălți, sediul central din 23 mai 2017 acțiunea a fost admisă și au fost încasate din contul SRL „Aleinad” în beneficiul SRL „DI & Trade” datoria în sumă de 5342,99 de dolari SUA, penalitatea de întârziere în sumă de 961,20 de dolari SUA și dobânda de întârziere în sumă de 2808,43 de dolari, iar în total 9112,62 de dolari SUA, echivalentul în valută națională la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării hotărârii și taxa de stat în sumă de 5401,03 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2017 a fost admis apelul declarat de către SRL „Aleinad”, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca tardivă.

La 07 martie 2018, SRL „DI & Trade” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului indică faptul că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, deoarece a fost emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normele de drept material și procedural, au fost apreciate arbitrar probele și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, fiindu-i, astfel, încălcat dreptul la un proces echitabil.

Menționează că, instanța de apel, concluzionând că cererea de chemare în judecată a fost depusă tardiv, a aplicat o normă care nu este aplicabilă speței, deoarece intimata în cadrul ședințelor de judecată a recunoscut datoria și sumele pretinse de a fi încasate.

Susține că, la 03 decembrie 2015, conform facturii fiscale nr. JV0367541, SRL „DI & Trade” a livrat SRL „Aleinad” utilaje pentru aerisire și ventilare, respectiv, termenul de prescripție a început să curgă din momentul semnării facturii enunțate, iar conform prevederilor art. 267 alin. (1) din Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Afirmă că, conform art. 108 alin. (4) din Codul fiscal, pentru servicii, data livrării se consideră data prestării serviciului, data eliberării facturii fiscale sau data la care plata se efectuează subiectului impozabil, parțial sau în întregime, în dependență de ce are loc mai înainte.

Prin referința depusă la 08 mai 2018 SRL „Aleinad” a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 23 mai 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și

care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la 12 noiembrie 2013, între SRL „Aleinad”, în calitate de beneficiar și SRL „DI & Trade”, în calitate de prestator, a fost încheiat contractul nr. 271.

Conform pct. 1 din capitolul I al contractului enunțat, beneficiarul comandă, iar prestatorul își asumă obligația de a instala utilajul și de a executa lucrările de ventilare și încălzire a blocului administrativ din str. Libertății,14, iar conform pct.2 din capitolul I din contractul enunțat, beneficiarul se obligă să primească lucrările și să achite prestatorului prețul lor în modul și în termenele specificate în contract.

Conform pct. 1 din capitolul II al contractului, suma totală a prezentului contract constituie 9242,26 de dolari SUA, inclusiv TVA – 1540,38 de dolari SUA, achitarea căreia urma a fi efectuată în felul următor: avansul în mărime de 55% - în termen de 3 zile după semnarea contractului, iar 45% - după semnarea actului de executare a lucrărilor.

Din actul de executare a lucrărilor din 03 martie 2014, semnat de către părți, rezultă că, suma totală a utilajului, a materialelor utilizate și a lucrărilor executate constituie 141503,30 de lei.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, SRL „DI & Trade” a solicitat încasarea din contul SRL „Aleinad” a datoriei în sumă de 5342,99 de dolari SUA, a penalității de întârziere în sumă de 961,20 dolari SUA, a dobânzii de întârziere în sumă de 2808,43 de dolari SUA și a taxei de stat în mărime de 5401,03 lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, încasând din contul SRL „Aleinad” în beneficiul SRL „DI & Trade” datoria în sumă de 5342,99 de dolari SUA, penalitatea de întârziere în sumă de 961,20 de dolari SUA și dobânda de întârziere în sumă de 2808,43 de dolari, iar în total 9112,62 de dolari SUA, echivalentul în valută națională la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării hotărârii și taxa de stat în sumă de 5401,03 lei.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către SRL „Aleinad”, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând integral hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a respins acțiunea ca tardivă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către instanța de apel este una întemeiată și legală.

Conform art. 271 din Codul civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Din materialele dosarului rezultă că, în cadrul dezbaterilor judiciare în instanța de apel, reprezentantul SRL „Aleinad”, avocatul Nicolae Dodon a invocat că, acțiunea înaintată de către SRL „DI & Trade” a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Conform art. 946 alin. (1) din Codul civil, prin contractul de antrepriză, o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părți (client), iar acesta se obligă să recepționeze lucrarea și să plătească prețul convenit.

Conform art. 968 alin. (1) CPC, termenul de prescripție este de un an din momentul recepționării lucrării.

Din materialele dosarului rezultă că, actul de executare a lucrărilor a fost întocmit la 03 martie 2014, fiind semnat de către SRL „Aleinad” și SRL „DI & Trade”.

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că, conform actului de verificare a achitărilor reciproce din 28 ianuarie 2015, care nu este semnat de nici o parte contractantă, ultima achitare efectuată de către SRL „Aleinad” a avut loc la 03 martie 2014 (f. d. 20).

Actele cauzei denotă faptul că, SRL „DI & Trade” a recunoscut că, la 03 martie 2014, SRL „Aleinad” a achitat suma de 65000 de lei în contul executării obligațiilor contractuale, după cum este indicat în actul de verificare a achitărilor reciproce enunțat, întocmit de către SRL „DI & Trade”.

În contextul celor expuse, instanța de apel corect a reținut că, atât din momentul ultimei achitări, cât și din momentul întocmirii actului de executare a lucrărilor pînă la depunerea prezentei cereri de chemare în judecată la 17 octombrie 2016, SRL „DI & Trade” a omis termenul de prescripție special prevăzut pentru litigiile ce izvorăsc din contractul de antrepriză.

Or, din momentul recepționării lucrărilor și efectuării achitărilor la 03 martie 2014 de către SRL „Aleinad” în beneficiul SRL „DI & Trade”, ultima cunoștea că, intimata a intrat în întârziere, în asemenea situație, fiind în drept pe parcursul unui an, din momentul respectiv, să înainteze acțiune în instanța de judecată.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Însă, la caz, se constată că, deși SRL „DI & Trade” a omis esențial termenul de adresare în instanța de judecată, nu a solicitat repunerea în termen și nu a prezentat careva probe plauzibile, care ar justifica omiterea întemeiată a termenului de prescripție.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel temeinic și legal a respins acțiunea ca tardivă.

Instanța de recurs accentuează că, soluția adoptată de către instanța de apel este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că, prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea dreptului la acțiune ar duce la încălcarea principiului securității raportului juridic.

Argumentul invocat de către recurentă precum că, la 03 decembrie 2015, conform facturii fiscale nr. JV0367541, SRL „DI & Trade” a livrat SRL „Aleinad” utilaje pentru aerisire și ventilare, respectiv, termenul de prescripție a început să curgă din momentul semnării facturii enunțate nu poate fi reținut, deoarece în conformitate cu art. 442 alin.(1) CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi. Mai mult ca atât, SRL „DI & Trade” nu a probat faptul că, a fost în imposibilitate să prezinte acest înscris în primă instanță și în instanța de apel.

De asemenea, nu pot fi reținute nici celelalte argumente invocate de către recurentă, deoarece sunt neîntemeiate.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „DI & Trade”.

Se menține decizia Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „DI & Trade” împotriva Societății cu răspundere limitată „Aleinad” cu privire la încasarea datoriei, a penalității de întârziere și a dobânzii de întârziere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu

Nina Vascan

Victor Burduh

Mariana Pitic